

Številka: 0120-405/2019/12

Datum: 22. januar 2020

Zadeva: Stališče Komisije Republike Slovenije za medicinsko etiko o rabi nujne oralne kontracepcije

KME RS je na januarski seji 21. 1. 2020¹ soglasno sprejela spodnje stališče.

KME RS je ugotovila, da se objavljena strokovna stališča o učinkih nujne kontracepcije na ugnezdenje že oplojenega jajčeca razhajajo. V okviru svojih pristojnosti ne more razsojati o njihovi strokovni ustreznosti. Vsaka stroka strokovna stališča opredeljuje in morebitna razhajanja rešuje sama, kar velja tudi za omenjena Priporočila. V zvezi z etičnimi vprašanji o vplivu nujne kontracepcije na možnost ugnezdenja že oplojenega jajčeca, pa KME RS meni, da posamično prepričanje o njenih učinkih lahko vpliva na njeno sprejemanje ali zavračanje. Obenem pa želi opozoriti na zakonito pravico vsakega posameznika, da se po predhodni razumljivi razlagi o načinih zdravljenja ali kakršnegakoli zdravstvenega ukrepanja zanj po lastni presoji odloča sam. Tudi dekleta/žene naj se v rodnem obdobju o svojem materinstvu in ob zavedanju vseh možnih posledic urgentne kontracepcije, za njeno koriščenje odločajo po lastnem, svobodnem preudarku. V okvir celovitega pojasnila zato po mnenju KME RS sodi tudi podatek o morebitnih vplivih urgentne kontracepcije na ugnezdenje že oplojenega jajčeca in kdaj do nosečnosti lahko pride tudi po zaužitju tabletk, ki naj bi jo preprečila.

V zvezi z urgentno kontracepcijo KME RS spoštuje pravico zdravnikov in farmacevtov do ugovora vesti, ki pa posameznikom ne sme preprečiti dostopnosti do zakonito zagotovljenih storitev. V Sloveniji je tableta za nujno kontracepcijo posameznicam, ki so starejše od 16 let, v lekarnah dostopna brez recepta, recept pa potrebujejo dekleta mlajša od 16 let. Predpis recepta lahko zdravnik z ugovorom vesti zavrne, mora pa deklet ob upoštevanju vseh pravil zaupnosti in posamičnih okoliščin napotiti k zdravniku, pri katerem bo recept še istega dne dobila, saj ugovor vesti po mnenju KME RS ne sme podaljševati časa, ki je določen za ustrezen učinek urgentne kontracepcije. Farmacevti v lekarnah naj stranke, ki pridejo brez recepta, obvestijo o učinkih tablete, v nobenem primeru pa ne morejo ovirati njene dostopnosti. Pojasnilo o učinkih tablete morajo zagotoviti v okolju in na način, ki zagotavlja, da s stanjem stranke niso seznanjene osebe, ki jih ne zavezuje poklicna molčečnost.

Po mnenju KME RS slovenska praksa vzpostavlja potrebo po celoviti informaciji o vrsti, učinkih in tveganjih nujne oralne kontracepcije, ki naj bi bila namenjena vsem dekletom ob nastopu rodnosti, dostopna pa naj bi bila tudi javnosti in postala del širše zdravstvene pismenosti. KME RS pričakuje, da bo slovenska ginekološko-porodniška stroka v zvezi z ugnezdenjem oplojenega jajčeca v dobro vseh uporabnic nujne kontracepcije v Priporočilih uspela uskladiti svoja stališča.

dr. Božidar Voljč, dr. med.,
predsednik KME

¹ Seznam članov KME, ki so odločali o vlogi in izjavi, da KME deluje v skladu z zadevnimi zakoni in priporočili, sta na voljo na spletni strani KME (zavihek "Meni", rubrika "Seje").